

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Zemaníkovej a členiek senátu Mgr. Ľubomíry Kúdelovej a JUDr. Evy Hudobovej v právnej veci navrhovateľa: V. F., s.r.o. so sídlom X., V., IČO: X., zast. advokátom Mgr. D., Advokátka kancelária D., E., X., proti odporcovi: S., miesto podnikania Š., X., IČO: X., zast. advokátom JUDr. V., B., X., **o zaplatenie 490 399,30 Sk s príslušenstvom**, o dovolaní odporcu proti rozsudku Krajského súdu v Nitre č.k. 15 Cob 271/2006-192 zo dňa 19. decembra 2006, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie odporcu **z a m i e t a .**

Odporca **j e p o v i n n ý** nahradiť navrhovateľovi trovy dovolacieho konania na účet jeho právneho zástupcu v sume 11 066,50 Sk.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd v Komárne rozsudkom č.k. 5Cb/26/2003-167 zo dňa 11. apríla 2006 návrh navrhovateľa zamietol. Navrhovateľovi uložil povinnosť zaplatiť náhradu trov konania odporcu JUDr. V. advokátovi v G. vo výške 122 429,- Sk do 3 dní po právoplatnosti tohto rozsudku. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že navrhovateľ návrhom zo dňa 21.11.2002 sa domáhal proti odporcovi uloženia povinnosti platobným rozkazom zaplatiť 470 399,30 Sk s 0,1% denným úrokom z omeškania od

3.2.2001 až do zaplattenia ako i nahradiť trovy konania. Medzi účastníkmi konania dňom 1.6.1998 došlo k uzatvoreniu Zmluvy o finančnom leasingu č. 246 397, kde odporca ako leasingový nájomca prejavil záujem o finančný leasing motorového vozidla Škoda Octavia GLX. Z dôvodu poistnej udalosti, a to krádeže predmetu leasingu dňom 29.6.1998 došlo k predčasnému ukončeniu leasingu, a to ku dňu oznámenia poisťovne o neplnení poistného titulom poistnej udalosti ku dňu 21.1.1999. Navrhovateľovi Č., kde bol predmet leasingu poistený, oznámila listom zo dňa 19.1.1999 doručeným navrhovateľovi 21.1.1999, že titulom poistnej udalosti za predmet leasingu týkajúci sa odporcu, nevypláca poistné plnenie, nakoľko nedošlo k nahláseniu riadne a včas poistnej udalosti. Následne navrhovateľ dňom 23.1.2001 vykonal finančné vyúčtovanie predčasne ukončenej leasingovej zmluvy s tým, že jeho nedoplatok voči odporcovi činí 470 399,30 Sk pozostávajúce z náhrady škody 446 766,50 Sk, titulom nákladov spojených s finančnými službami za predčasne ukončeného leasingu 14 731,30 Sk, nedoplatok na nájomnom vo výške 53 577,10 Sk. Z uvedenej istiny navrhovateľ odpočítal preplatky v prospech nájomcu titulom neamortizovanej časti zaplatenej splátky vopred vo výške 4 675,60 Sk a takto nedoplatok odporcu voči navrhovateľovi činí žalovanú istinu t.j. 470 399,30 Sk. Podľa článku VI bod 6 písm. c/ Všeobecných podmienok zmluvy o finančnom leasingu motorového vozidla (VPZFL) v prípade, že leasingová zmluva skončí predčasne z dôvodu preukázateľného odcudzenia vozidla, škoda sa vypočíta ako súčet zostatkovej ceny vozidla v účtovníctve prenajímateľa a príslušnej časti dane z pridanej hodnoty z nadobúdacej ceny vozidla. Nájomca je ďalej povinný zaplatiť prenajímateľovi náklady finančné služby podľa odst. 6E, pritom pre výpočet úročenia je rozhodujúci deň ukončenia leasingovej zmluvy podľa odstavca 3 tohto článku. Navrhovateľ dôkaz o dôvodnosti svojho nároku týkajúce sa preukázateľného odcudzenia vozidla do spisu nezložil. Vzhľadom na vyššie uvedené súd mal za to, že nárok navrhovateľa je podaný nedôvodne, z dôvodu nesplnenia podmienok obsiahnutých vo všeobecných podmienok zmluvy o finančnom leasingu motorového vozidla. Vzhľadom na vyššie uvedené súd návrh navrhovateľa ako nedôvodný zamietol. Rozhodnutie o náhrade trov konania sa zakladá na ust. § 142 ods. 1 O.s.p. Súd úspešnému účastníkovi – odporcovi priznal náhradu jeho trov právneho zastupovania za 5 úkonov právnej pomoci v sume 98 914,- Sk a náhrada za súdny

poplatok za odpor 23 515,- Sk. Celková náhrada trov konania odporcu takto činí 122 429,- Sk.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa podal odvolanie navrhovateľ. Navrhol napadnutý rozsudok zmeniť a návrhu v celom rozsahu vyhovieť. Podľa jeho názoru okresný súd svoj rozsudok nedostatočne odôvodnil a nevysporiadal sa s ostatnými čiastkovými nárokmi navrhovateľa, ako sú dlh na leasingových splátkach vo výške 53 577,10 Sk a náklady spojené s finančnými službami vo výške 14 731,30 Sk. Poukázal na skutočnosť, že odcudzenie predmetu leasingu nebolo počas celého sporu a ani nie je sporné. Odcudzenie predmetu leasingu oznámil navrhovateľovi a orgánom činným v trestnom konaní sám odporca. Túto skutočnosť tvrdili zhodne obaja účastníci konania, teda súd, si ju mal osvojiť ako nespornú a postupovať v jej súvislosti ďalej.

Krajský súd v Nitre ako odvolací súd rozsudok Okresného súdu Komárno č.k. 5 Cb 26/2003-167 zo dňa 11.4.2006 zmenil tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 402 090,90 Sk a na účet právneho zástupcu žalobcu nahradiť trovy konania v sume 155 065,82 Sk do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. V zostávajúcej časti v sume 68 308,40 Sk a v časti uplatňovaného poplatku z omeškania, odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobca sa podanou žalobou domáhal proti žalovanému zaplata sumy 470 399,30 Sk z titulu predčasného ukončenia leasingovej zmluvy podľa čl. VII bod 6 písm. c/, e/ Všeobecných podmienok zmluvy o finančnom leasingu motorového vozidla (ďalej len VPZFL) z dôvodu preukázateľného odcudzenia vozidla. Tieto všeobecné podmienky pritom tvorili neoddeliteľnú súčasť leasingovej zmluvy č. 246397 zo dňa 1.6.1998, uzavretej medzi účastníkmi. V zmysle medzi účastníkmi dohodnutých podmienok vo VPZFL navrhovateľ škodu vyčíslil v sume 446 766,50 Sk a zmluvnú úhradu nákladov finančnej služby vo výške 14 731,30 Sk. Podľa čl. VI. bod 7 VPZFL navrhovateľ súčasne uplatnil i dlh na leasingových splátkach ku dňu predčasného ukončenia zmluvy vo výške 53 577,10 Sk. V prospech odporcu započítal neamortizovanú časť zaplatenej splátky vopred na nájomné vrátane DPH vo výške 44 675,60 Sk, t.j. navrhovateľ v podanom návrhu uplatnil celkovú pohľadávku v sume 470 399,30 Sk. Po vykonanom dokazovaní a jeho doplnení

prvostupňový súd návrh zamietol z dôvodu, že navrhovateľ neunesol dôkazné bremeno a nepredložil súdu dôkaz o dôvodnosti svojho nároku, týkajúci sa preukázateľného odcudzenia vozidla a z toho vyplývajúcich nárokov podľa čl. VII. bod 6 písm. c/, e/ VPZFL. Potiaľto sú právne úvahy súdu 1. stupňa správne. Pri rozhodovaní o veci sa však prvostupňový súd nevysporiadal s príslušnými ustanoveniami Obchodného zákonníka o náhrade škody. Podľa § 373 Obchodného zákonníka, kto poruší svoju povinnosť zo záväzkového vzťahu, je povinný nahradiť škodu tým spôsobenú druhej strane, ibaže preukáže, že porušenie povinnosti bolo spôsobené okolnosťami vylučujúcimi zodpovednosť. Podľa čl. V bod 1, 4 písm. a/, c/ VPZFL, nájomca (v tomto prípade odporca) je povinný podľa všeobecných podmienok poistenia motorových vozidiel príslušnej poisťovne a ustanovení tejto zmluvy v nadväznosti na tieto VPZFL dbať, aby poisťná udalosť nenastala. V prípade, že dôjde k poisťnej udalosti – v tomto prípade k odcudzeniu motorového vozidla je odporca ako nájomca povinný túto oznámiť okamžite, najneskôr v lehote 14 dní od poisťnej udalosti príslušnej poisťovni, prípadne v lehote určenej príslušnou poisťovňou. Samotné konanie s poisťovňou, prípadne protistranou alebo iným subjektom, dotýkajúce sa poisťnej udalosti, vedie nájomca sám a na vlastné náklady. Ako vyplýva z uznesenia OÚV PZ Komárno ČVS: OIN-289/02-KN-1998 zo dňa 25.8.1998 odporca odcudzenie vozidla zo dňa 29.6.1998 oznámil polícii až dňa 1.7.1998. Podľa oznámenia Č., a.s., B. zo dňa 19.1.1999 odporca predmetnú poisťnú udalosť poisťovni nenahlásil, čím porušil čl. V. bod 4 písm. a/ VPZFL. Z listu tejto poisťovne zo dňa 7.10.2003 (č.l. 42) vyplýva, že odporca poisťnú udalosť – krádež vozidla oznámil poisťovni až dňa 4.3.2002, t.j. takmer po 4 rokoch, čo je porušením Všeobecných poisťných podmienok poistenia (KASKO) motorových vozidiel PPH 93, a preto poisťovňa škodu zlikvidovala bez náhrady. Z uvedeného vyplýva, že odporca okamžitým neoznámením poisťnej udalosti poisťovni porušil svoju povinnosť zo záväzkového vzťahu, čím navrhovateľovi vznikla škoda, ktorú je povinný odporca uhradiť. Odvolací súd preto napadnutý rozsudok podľa § 220 OSP zmenil tak, že odporca zaviazal zaplatiť navrhovateľovi sumu 402 090,90 Sk, ktorá nie je premlčaná. V zostávajúcej zamietajúcej časti sumy 68 308,40 Sk, ktorá pozostávala z dlhu na leasingových splátkach ku dňu predčasného ukončenia zmluvy vo výške 53 577,10 Sk a zmluvnej úhrady nákladov finančnej služby v sume 14 731,30 Sk, ako

i v časti uplatňovaného poplatku z omeškania odvolací súd napadnutý rozsudok podľa § 219 OSP ako vecne správny potvrdil. Tieto nároky totiž navrhovateľ uplatňoval podľa príslušných ustanovení VPZFL o predčasnom ukončení zmluvy z dôvodu preukázateľného odcudzenia vozidla, pričom túto skutočnosť i podľa názoru odvolacieho súdu navrhovateľ súdu nepreukázal. O náhrade trov konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 a § 142 ods. 2 OSP a v konaní čiastočne úspešnému navrhovateľovi priznal náhradu trov prvostupňového a odvolacieho konania v sume 155 065,82 Sk pri 70,956% úspešnosti navrhovateľa v konaní.

Proti vyhovujúcej časti právoplatného rozsudku Krajského súdu v Nitre podal dovolanie v zákonnej lehote odporca a navrhol predmetný rozsudok v napadnutej časti zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Odvolací súd zaviazal odporcu na zaplatenie sumy 402 090,90 Sk, ktorej výpočet nie je zrejмый ani z prednesu a podaní navrhovateľa, ani z odôvodnenia rozsudku. Právnym titulom uloženej povinnosti má byť náhrada škody v súlade s Obchodným zákonníkom. Odporca v priebehu celého konania tvrdil, že leasingovú zmluvu uzavrel ako fyzická osoba občan a nie ako podnikateľ. Jeho tvrdenie bolo hodnoverne preukázané viacerými dôkazmi (zaplatená akontácia a poistné nebolo zaevidované v jeho účtovníctve, za vozidlo nezaplatil cestnú daň), a preto považujem jeho vznesenú námietku premlčania za oprávnenú a dôvodnú. Pokiaľ by napriek tomu bol vzťah posudzovaný podľa Obchodného zákonníka, aj štvorročná lehota je premlčaná, lebo návrh na súd bol podaný po viac ako 4 rokoch od ukončenia zmluvy. Vzhľadom na uvedené rozhodnutie odvolacieho súdu v napadnutej časti spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

K dovolaniu sa vyjadril navrhovateľ podaním zo dňa 23.4.2007 a navrhol dovolanie odporcu zamietnuť. Podľa názoru navrhovateľa je napadnutý rozsudok odvolacieho súdu vecne správny, nakoľko postupoval výlučne v súlade so svojimi oprávneniami v zmysle OSP. Súd prvého stupňa sa nezaoberal otázkou porušenia povinnosti odporcu vyplývajúcej zo záväzkovo-právneho vzťahu, a teda že odporca nepostupoval v súlade s príslušnými ustanoveniami leasingovej zmluvy a nebol súčinný pri vybavovaní poistnej udalosti – krádeže, v dôsledku čoho predmetná poisťovňa odmietla plniť. Túto skutočnosť po celé konanie navrhovateľ tvrdil,

pričom odporca toto nikdy nepoprel. Z uvedeného dôvodu považuje pochybenie odporcu za preukázané, čo zakladá jeho zodpovednosť z dôvodu porušenia záväzkovoprávneho vzťahu, čím navrhovateľovi vznikla škoda, ktorú je povinný odporca uhradiť. Výpočet sumy je aplikovaný správne, je riadne odôvodnený, vyplýva z jednotlivých čiastkových súm, ktoré pôvodne navrhovateľ žiadal v zmysle návrhu a ktorých výpočet sa nachádza v súdnom spise. Navyše v priebehu konania v zmysle ustanovenia § 120 ods. 3 OSP sa nejednalo o sporné skutočnosti, a preto si ich i súd prvého stupňa správne osvojil za správne. Pokiaľ sa jedná o tvrdenie odporcu, že v čase podpisu leasingovej zmluvy bol podnikateľom, nie je rozhodujúce, lebo svojimi podnikateľskými výsledkami iba preukázal zdroj príjmu na platenie leasingu, považuje navrhovateľ iba za účelové tvrdenie odporcu. Rovnako účelové a právne irelevantné sú tvrdenia odporcu, že nezaplatil cestnú daň za rozhodné obdobie, ďalej že finančné prostriedky vynaložené na akontáciu, ako i zaplatenie poistného, nie sú vedené v jeho účtovníctve. Tieto úkony mali byť zo strany odporcu uskutočnené až po podpise leasingovej zmluvy a nemôžu mať vplyv na charakter zmluvného vzťahu. Navyše plnenie si povinností vyplývajúcich zo zákona o účtovníctve, resp. zákona o cestnej dani je výlučnou vecou odporcu, iba splnenie nemá navrhovateľ ako ovplyvniť a ich nesplnenie nemôže byť na škodu navrhovateľa. Podstatnou skutočnosťou je, že odporca pri uzatváraní leasingovej zmluvy označil seba IČO-m, čím prejavil vôľu uzatvoriť predmetnú zmluvu ako podnikateľ. Takto označený figuruje aj ako nájomca na leasingovej zmluve a na všetkých ostatných dokumentoch, pričom na všetkých používa aj odtlačok svojej podnikateľskej pečiatky. Leasingová zmluva medzi navrhovateľom a odporcom bola uzatvorená v zmysle ustanovenia § 269 ods. 2 Ob.Z., nakoľko sa jedná o typ zmluvy, ktorý nie je upravený v ustanoveniach Ob.Z. Odporca v celom dovolaní výlučne konštatuje skutočnosti, ktoré sú z obsahu spisu známe, pričom ani z jeho obsahu nie je zrejmé, v čom závery odvolacieho súdu považuje za nesprávne. Z uvedeného dôvodu zastáva navrhovateľ názor, že predmetné dovolanie nie je ničím odôvodnené.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1) preskúmal dovolanie odporcu a zistil, že je prípustné podľa § 238 ods. 1 O.s.p., bolo podané v zákonnej lehote a spĺňa ostatné náležitosti podľa § 241 ods. 1 O.s.p. Dovolanie preskúmal v rozsahu podľa § 242 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že nie je dôvodné.

Z ust. § 242 ods. 1 O.s.p. vyplýva, že dovolací súd je viazaný rozsahom dovolania a uplatneným dovolacím dôvodom, vrátane jeho vecného vymedzenia. V danom prípade podľa obsahu dovolania, bol dovolacím dôvodom, ktorý bol v dovolaní uplatnený, že rozhodnutie odvolacieho súdu vychádza z nesprávneho skutkového zistenia a následne nesprávneho právneho posúdenia veci.

Dovolací dôvod spočívajúci v nesprávnom právnom posúdení veci odvolacím súdom, tak týmto dôvodom sa rozumie omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. Na rozdiel od skutkového zistenia, ktoré je výsledkom činnosti súdu pri hodnotení dôkazov, o nesprávne právne posúdenie ide vtedy, ak súd zistený skutkový stav nesprávne zhodnotil po stránke právnej, teda chybné aplikoval právny predpis.

V preskúmvanej veci dospel dovolací súd k záveru, že posúdenie nároku žalobcu po právnej stránke odvolacím súdom, nie je v rozpore s právnym predpisom.

Základná otázka, ktorú dovolací súd posudzoval bola, či bolo dostatočne preukázané, že navrhovateľovi vznikol nárok na zaplatenie 402 090,90 Sk a či rozhodnutie odvolacieho súdu je vecne správne. Dovolací súd vo veci prijal záver, že vykonaným dokazovaním bol dostatočne zistený skutkový stav veci a z neho vyvodený správny právny záver. Žalovaný súdom zistené skutočnosti vierohodne nevyvrátil.

Podľa § 373 Obchodného zákonníka, kto poruší svoju povinnosť zo záväzkového vzťahu, je povinný nahradiť škodu tým spôsobenú druhej strane, ibaže preukáže, že porušenie povinnosti bolo spôsobené okolnosťami vylučujúcimi zodpovednosť.

Podľa čl. V. bod 1, 4 písm. a/, c/ VPZFL, nájomca (odporca) je povinný podľa všeobecných podmienok poistenia motorových vozidiel v prípade, že dôjde k poistnej udalosti okamžite túto skutočnosť oznámiť príslušnej poisťovni najneskôr v lehote 14 dní od poistnej udalosti príslušnej poisťovni, prípadne v lehote určenej

príslušnou poisťovňou. V prípade, že dôjde k poistnej udalosti s predpokladaným rozsahom väčším ako 20 000,- Sk, je nájomca povinný okamžite písomne informovať o tejto skutočnosti prenajímateľa, oznámiť mu predpokladaný rozsah škody a riadiť sa jeho prípadnými pokynmi. To isté sa týka aj krádeže motorového vozidla.

Je nesporné, že medzi účastníkmi konania došlo k uzatvoreniu leasingovej zmluvy zo dňa 1.6.1998, predmetom ktorej bolo osobné motorové vozidlo zn. Škoda Octavia GLX. Leasingovú zmluvu uzavrel odporca ako podnikateľ, pretože v zmluve ako nájomca je uvedený S., S., Š., X., IČO: 32411235. Z dôvodu poistnej udalosti dňom 29.6.1998 došlo ku krádeži predmetu leasingu neznámym páchatelom. Uznesením Okresného úradu vyšetrovania zo dňa 25.8.1998 vec trestného činu neoprávneného používania cudzieho motorového vozidla bola uložená, nakoľko sa nepodarilo zistiť skutočnosti oprávňujúce začať trestné stíhanie. Č., kde bol predmet leasingu poistený, oznámila navrhovateľovi listom zo dňa 19.1.1999, že titulom poistnej udalosti za predmet leasingu nevypláca poistné plnenie, nakoľko nedošlo k nahláseniu riadne a včas poistnej udalosti. Ako vyplýva z uznesenia OÚV PZ Komárno ČVS: OUV-289/02-KN-1998 zo dňa 25.8.1998 odporca odcudzenie vozidla zo dňa 29.6.1998 oznámil polícii až dňa 1.7.1998. Odporca poistnú udalosť – krádež vozidla oznámil poisťovni až dňa 4.3.2002, t.j. takmer po 4 rokoch, čo je porušením Všeobecných poistných podmienok, a preto poisťovňa škodu zlikvidovala bez náhrady.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa stotožnil s právnym názorom odvolacieho súdu, že odporca okamžitým neoznámením poistnej udalosti poisťovni porušil svoju povinnosť zo záväzkového vzťahu, čím navrhovateľovi vznikla škoda, ktorú je povinný uhradiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe uvedeného dospel k záveru, že rozsudok odvolacieho súdu je vecne správny, preto dovolanie žalovaného podľa § 243b ods. 1 O.s.p. zamietol.

O náhrade trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol podľa ust. § 243b ods. 4, § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O.s.p. tak, že priznal ich náhradu úspešnému

účastníkovi t.j. navrhovateľovi v sume 11 066,50 Sk, ktoré predstavujú náhradu trov právneho zastúpenia v dovolacom konaní za 1 úkon – vyjadrenie sa k dovolaniu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V B. dňa 23. septembra 2008

JUDr. Jana Zemaníková, v.r.

predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Zuzana Štofániková